

5. marts 2010

FM 2010/130

Jeg fremsætter hermed følgende forslag til forespørgselsdebat i henhold til § 35 i Inatsisartuts Forretningsorden:

Forslag til forespørgselsdebat om hvordan de enkelte partier og Naalakkersuisut forstår velfærdssystemet og hvilket velfærdssystem Selvstyret skal opretholde?

(Medlem af Inatsisartut Niels Thomsen, Demokraterne)

Begrundelse

Med denne forespørgselsdebat er det mit mål, at vi folkevalgte og befolkningen diskuterer og tager stilling til begrebet velfærdssystem og dets indhold. Rundt om i verden findes forskellige velfærdssystemer eller populært sagt velfærdstater.

Et vigtigt politisk spørgsmål er, om vi har et klart defineret velfærdssystem. I forlængelse heraf må vi spørge os selv, om vores velfærdssystem er det bedste system, når vi tager i betragtning, at vi som samfund står over for nogle store udfordringer – udfordringer der kræver, at vi vedvarende diskuterer overordnede samfundsanliggender. En klog mand har engang sagt, at alle vil udvikling, men at ingen vil forandring. Jeg håber, at vi alle går ind i debatten med åbent sind.

Overordnet set anvendes begrebet velfærdstater inden for den moderne politiske sprogbrug i to betydninger: Som en bred karakteristik af demokratier med en udpræget blandingsøkonomi, hvor staten varetager en omfattende social rolle, og i en mere afgrænset betydning som en karakteristik af stater med omfattende nationale offentlige ordninger, der skal understøtte hele befolkningens sociale, sundhedsmæssige og økonomiske sikkerhed, evt. også den uddannelsesmæssige.

En velfærdstater omfordeler samfundets ressourcer. Omfordelingen sker normalt via kontantydelse (indkomstoverførsler), serviceydelser (skole, sundhedspleje mv.) og fiskale ydelser (skattefradrag). Dermed er velfærdssystemet med til at determinere forskellige befolkningsgruppers eksistensvilkår.

I Grønland har vi et velfærdssystem, hvor økonomiske subsidier til virksomheder spiller en central rolle. Sammenlignet med andre lande omfordeler vi en stor del af samfundets begrænsede midler til erhvervslivet. Devisen er, at den massive økonomiske støtte i form af vedvarende overførsler skaber grobund for velfærd. Denne mekanismes hensigtsmæssighed er uklar og vil efter min mening have en boomerangeffekt. En boomerang vender som bekendt tilbage til udgangspunktet. Med andre ord fastholdes de nødlidende i en fattigdomsfælde bundet i apati og passivitet.

Jeg tror selv på en basis-velfærdsmode, hvor grundlæggende ydelser som eksempelvis skole og sundhedspleje er for alle. Alt derudover – som for eksempel erhvervsstøtte – er undergravende for basis-modellen, da støtte til den slags giver færre samfundspenge til for eksempel skoler og sygehuse. Derudover er det min opfattelse, at den omfattende offentlige støtte også undergraver medmenneskeligheden. Det er som om, at vi ikke længere er i stand til at tage vare på os selv.

Alle opgaver skal løses af det offentlige, og vi enten afventer eller beder om hjælp til forsørgelse og velfærd. Alt for mange af os handler ikke med henblik på at tilvejebringe vort eget eksistensgrundlag. Dette er vores koloniale arv. Vi er blevet vænnet til at leve af almisser fra det offentlige side – i første omgang Danmark og i næste omgang Hjemmestyret/Selvstyret og Staten i fællesskab.

Mit politiske budskab er, at vi fra tid til anden er nødt til at diskutere overordnede politiske emner. Det er vigtigt, at vi ikke tøver med at se på forskellige elementer af vores samfund med kritiske øjne. Denne kritiske observans skal have til hensigt at vi som samfund indgår i en konstruktiv dialog med henblik på at forbedre vores muligheder for at tilnærme vores mål om øget politisk selvstændighed.

Med disse ord ser jeg frem til at høre Naalakkersuisuts svarnotat samt indlæggene fra de øvrige partier.